

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea nr.8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe reprezintă principalul act normativ intern care reglementează materia dreptului de autor. Deși potrivit chiar primului articol, legea "recunoaște și garantează dreptul de autor asupra operelor de creație intelectuală, literară, artistică sau științifică", totuși legea conține multe lacune oferind multe șanse de nepedepsire a celor care, prin activitatea pe care o desfășoară, încalcă drepturile de autor. Ca urmare, putem afirma că protecția drepturilor de autor nu se realizează astăzi în România potrivit necesităților economiei naționale și la standardele cerute de convențiile internaționale la care România este parte.

Pirateria programelor de calculator și a operelor cinematografice reprezentată în special de reproducerea, distribuția și importul neautorizat al acestora, cauzează o serie de consecințe grave dintre care amintim :

- pierderi anuale cauzate bugetului de stat de peste 300 de miliarde de lei, reprezentând taxe și impozite ce nu pot fi încasate din cauza derulării operațiunilor comerciale-programe pentru calculator și opere cinematografice pe piața neagră, în afara oricăror înregistrări sau control din partea statului. Bugetul de stat este privat astfel de importante venituri ce ar putea fi realizate în cazul în care industria acestor produse și ramurile conexe acesteia, beneficiind de o reală și necesară protecție, s-ar putea dezvolta în România în condiții similare celor din statele vest-europene;

- în actualul climat, industria locală producătoare a programelor de calculator, industria muzicală sau cea de film nu numai că nu se poate dezvolta, dar nu poate nici măcar supraviețui. Mai mult decât atât, climatul pe care îl creează protecția defectuoasă a drepturilor de autor în România are ca efect pierderea a numeroase locuri de muncă și îi determină pe cei mai mulți tineri români să emigreze în țările în care protecția drepturilor de autor se realizează cu o mai mare eficacitate și unde șansele de recunoaștere și protecție a muncii și talentului lor sunt într-adevăr semnificative;

-/-

- lipsa de protecție efectivă a drepturilor de autor cauzează pierderi de milioane de dolari producătorilor de programe de calculator, de opere cinematografice și în general titularilor operelor de creație intelectuală, fapt care determină marile companii străine să nu investească și să nu-și dezvolte afacerile în România;

- răspândirea unor produse pirat în cazul programelor de calculator cauzează răspândirea virușilor în sistemul informatic din România, prin intermediul corespondenței electronice recepționată chiar și de utilizatorii autorizați de programe de calculator;

- crearea imaginii lipsei de autoritate din partea Guvernului, Poliției ș.a.m.d., a unui sistem ineficient sau neinteresat în combaterea acestei forme de infracționalitate care a atins deja proporții de un fenomen. În mod regretabil, în prezent, în topul pirateriei cu programe pentru calculator din Europa întocmit de către compania multinațională de audit PricewaterhouseCoopers se află și România cu o rată a pirateriei de aproximativ 81%;

- circuitul ilegal al produselor pirat, la prețuri modice, creează convingerea incorectă că programele pentru calculator sunt lipsite de valoare, fapt care determină chiar procurorii și judecătorii ce sunt chemați să aplice legea și măsurile de protecție a titularilor de drepturi, să considere faptele săvârșite ca fiind lipsite de pericol social, deși prejudiciul real se ridică uneori la zeci de mii de dolari. O protecție eficientă ar crea premisele schimbării de mentalitate și la acordarea respectului cuvenit operelor de creație intelectuală, rezultate nu al unei munci mecanice, executate cu mijloace tehnice obișnuite sau cu ajutorul unor cunoștințe ce stau la îndemână oricui. Astfel, valoarea programelor pentru calculator, a operelor cinematografice, precum și a celorlalte opere de creație intelectuală nu este dată de suportul material pe care programul în sine este fixat și nici măcar de munca depusă pentru realizarea acestor suporturi. Valoarea protejată de lege este chiar creația intelectuală originală concretizată în opera respectivă;

- prin metodele de încălcare a legii privind programele pentru calculator, făptuitorii dobândesc o serie de cunoștințe superioare care pot fi folosite și pentru alt gen de încălcări realizate cu sau prin intermediul computerelor, Internetului etc. ceea ce poate reprezenta chiar o amenințare la adresa securității naționale. Progra

de calculator de importanță strategică, ce sunt distribuite în mod normal numai sub control strict supravegheat de stat, pot fi cumpărate la prețuri modice pe teritoriul României, ca urmare a importurilor și distribuției neautorizate, scăpate de sub orice control; în acest sens, menționăm produsele pirat conținând programe de anihilare a protecției bazelor de date, favorizând astfel activitatea "hackerilor" așa cum s-a și întâmplat cu puțin timp în urmă cu pagina de internet a unui minister. Un asemenea program de calculator este distribuit ilegal în România, în momentul de față, la prețuri cuprinse între 50.000 și 70.000 lei;

- crearea unui impediment suplimentar la integrarea României în structurile europene și în acordarea asistenței financiare din partea forurilor internaționale. În anul 1993, statul român a ratificat Acordul European instituind o asociere între România și Comunitatea Europeană. România s-a angajat prin aceasta "să îmbunătățească protecția drepturilor de proprietate intelectuală". Statul român este semnatar de asemenea al Acordului privind relațiile comerciale dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii, ratificat de Parlament prin Legea nr.50 din 1992. Conform art.8 din acest Acord, fiecare dintre părți asigură protecția drepturilor de autor aparținând titularilor din celălalt stat semnatar. De asemenea, Convenția de la Berna, ratificată (în ultima ei formă revizuită, de la Paris) de statul

român prin Legea nr.77 din 1998 obligă statele semnatare la protejarea reciprocă a drepturilor de autor asupra "tuturor lucrărilor din domeniul literar, științific și artistic, oricare ar fi modul sau forma de exprimare" (art.2 din Convenție), opere enumerate ulterior în mod exemplificativ. Conform art.11 alin.(2) din Constituția României, "tratatelor ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern al țării".

Pentru o protecție eficientă a drepturilor de autor în România, propunem completarea cadrului legislativ instituit prin Legea nr.8 din 14 martie 1996, prin adoptarea unei ordonanțe de Guvern care să se armonizeze cu reglementările internaționale și cu necesitățile actuale proprii economiei și siguranței naționale. Prin ordonanță vor fi reglementate, în principal, următoarele :

- introducerea de sancțiuni contravenționale pentru pedepsirea eficientă și rapidă a faptelor care prin modul și condițiile concrete în

care au fost săvârșite nu prezintă gravitatea unor infracțiuni:

- sancționarea expresă a folosirii de copii neautorizate a operelor de creație intelectuală;

- acordarea titularilor de drepturi a posibilității de a participa la controalele și la actele de procedură efectuate de autoritățile române cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor lor de autor.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului pentru completarea cadrului juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video, precum și a programelor pentru calculator, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU,

Nicolae Ceaușescu
PRIM-MINISTRU